

УДК 005.1:330.322

ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ

Романенко О.В.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

У статті розглядається проблема розробки та удосконалення теоретичних і науково-практичних положень варіативної програми «Основи інвестиційного менеджменту» підготовки бакалавра, галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм». Відповідно система підготовки майбутніх менеджерів туризму повинна забезпечувати готовність до різноцільового інвестиційного проектування, спрямованого на появу перспективних видів туристичної діяльності.

Ключові слова: інвестиційний менеджмент, програма, прибутковість, співпраця, проектування, професійна самореалізація, моделювання, бізнесові процеси, студенти.

Постановка проблеми. Підготовка студентів повинна базуватися на програмах, що враховують перспективні проблеми економіки, та готувати майбутніх менеджерів туризму до діяльності на міжнародному тур ринку, забезпечити майбутнім спеціалістам всебічний розвиток шляхом оволодіння знаннями та вміннями, що дозволяють оптимально діяти, заохочувати до самостійного мислення шляхом їхньої власної ініціативи та активності. Якщо професійна підготовка фахівців туризму відповідатиме цим критеріям, фахівці туризму будуть конкурентоспроможними на світовому тур ринку. Сучасний працівник туристичної галузі може здійснювати конкурентоспроможну діяльність тільки за умов глибокого опанування знань у галузі економіки туризму, управління, регулювання, інвестиційного менеджменту, глобальних інформаційних та інноваційних технологій, навиками практичної та економічної підготовки.

Перший віце-прем'єр – міністр економічного розвитку і торгівлі Степан Кубів та міністр освіти і науки Лілія Гриневич підписали протокол щодо розподілу повноважень у сфері інновацій та домовилися про ключові напрями співпраці. Відповідно до нових домовленостей МОН формуватиме інноваційне середовище в навчальних і наукових закладах, а Мінекономрозвитку забезпечить умови для комерціалізації винаходів. МОН формуватиме інноваційне середовище в школах, вищих наукових установах, працюватиме над створенням комунікаційних платформ для спілкування винахідників та бізнесу. А Мінекономрозвитку створюватиме умови для комерціалізації винаходів та ініціатив у реальному секторі економіки. Степан Кубів додав: «...для розвитку стартап – середовища в Україні потрібна широка співпраця міністерств та відомств з бізнес-спільнотою, посилення комунікації з інвесторами та значні зміни до чинного законодавства як на рівні законів, так і на рівні підзаконних нормативних актів.» Тому розроблена програма «Основи інвестиційного менеджменту» відповідно сучасним покликанням є актуальна та формуватиме комерційне середовище в навчальному, науковому закладі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На початку XXI століття концепція реформування освіти України почала докорінно переглядатися, створювалися програми її зближення

з європейським освітнім і науковим простором. В працях вчених (В. Андрущенко, Е. Бабичевої, Л. Вовк, Е. Краснякова, М. Степка та інших) досліджувалися шляхи модернізації української освіти, зорієнтованої на інтегрування національної системи освіти у європейський простір. Участь освітян країни у європейських перетвореннях спрямована на розвиток системи освіти і набуття нових якісних ознак, а не на втрату кращих традицій та зниження національних стандартів якості. При цьому еволюцію системи освіти не можна відокремлювати від інших сфер суспільства [1, с. 205].

Внесок у вирішенні проблем професійної підготовки студентів та організації навчального процесу у вищому закладі освіти внесли вчені В. Андрущенко, В. Бондар, І. Бех, І. Зязюн, М. Євтух, В. Кремень, М. Шкіль та ін.

Теорія та практика професійної туристичної освіти розглядалися в працях Л. Лук'янової, Я. Олійника, Л. Поважної, І. Смирнова, Н. Хмільчук, Г. Цехмістрової. Рациональне використання туристичних ресурсів у професійній освіті майбутнього фахівця з туризму представлено в дослідженнях І. Смирнова, О. Бейдика, В. Стафійчука, С. Панкової, О. Малиновської.

Питання теорії і практики інвестиційного менеджменту досліджували такі зарубіжні вчені, як: Г. Александер, Г. Бірман, Д. Бейлі, Л. Гітман, М. Джонк, Л. Крушвіц, Д. Норткотт, У. Шарп, С. Шміт, Ф. Фабоцци, М. Яхяев та інші.

Методологічні та загальнотеоретичні аспекти інвестиційного менеджменту досліджували такі українські й іноземні фахівці, як І. Бланк, В. Гриньова, В. Коюда, Т. Лепейко, С. Погасій, М. Ушакова та інші.

Економічний підхід у вивченні локальних соціально-економічних комплексів передбачає їх розгляд як самостійних відтворювальних систем. Як правило, досліджуються умови і чинники комплексотворення, ресурсний потенціал, рівень господарського освоєння території, галузева, територіальна та функціональна структура господарства [2, с. 12].

В наш час туризм є одним з найприбутковіших видів бізнесу. В нього щорічно вкладають понад 10% всіх світових інвестицій. Невід'ємною складовою світового туристичного процесу є визначена туристична галузь [3, с. 120].

Держава проголошує туризм одним з пріоритетних напрямів розвитку національної культури

ри та економіки і створює сприятливі умови для туристичної діяльності. Основними напрямками державної політики в галузі туризму є: залучення громадян до раціонального використання вільного часу, проведення змістовного дозвілля, ознайомлення з історико-культурною спадщиною, природним середовищем, організація оздоровлення населення; забезпечення раціонального використання та збереження туристичних ресурсів, становлення туризму як високорентабельної галузі економіки України, створення ефективної системи туристичної діяльності для забезпечення потреб внутрішнього та іноземного туризму; створення та вдосконалення нормативно-правової бази в галузі туризму відповідно до чинного законодавства України, міжнародних норм і правил; захист прав та інтересів держави в галузі туризму; створення сприятливого для розвитку туризму податкового, валютного, митного, прикордонного та інших видів контролю; створення економічних умов, які стимулюють розвиток туризму в Україні; запровадження пільгових умов для організації туристичної та екскурсійної роботи серед дітей, підлітків, молоді, інвалідів та малозабезпечених верств населення; заохочення національних та іноземних інвестицій в розвиток туристичної індустрії та ін. [4, с. 79].

Іноземне інвестування може здійснюватися в різних формах залежно від типу інвестора, його мети та ступеня ризику, на який він готовий. Основними типами прямих іноземних інвестицій зазвичай бувають: створення спільних підприємств; започаткування діяльності дочірніх підприємств; укладання ліцензійних угод з вітчизняними фірмами; придбання неkontrolльних пакетів акцій вітчизняних фірм-емітентів; купівля контрольних пакетів акцій у підприємств, що їх випускають і реалізують [5, с. 180].

Спрямованість України до вимог ЄС потребує розробки нових освітніх моделей професійної підготовки фахівців туризму, здатних забезпечити сталий розвиток туризму. Нинішня проблема освітньої системи пов'язана з тим, що випускники навчальних закладів, зустрівшись із вимогами сучасного ринку, часто відчувають труднощі у вирішенні професійних проблем та започаткуванні власного бізнесу. Тому складається думка, що сьогодні недостатньо лише теоретичних знань. Головним є конкурентоспроможність фахівців на ринку праці. Усі ці обставини вимагають формування у майбутніх менеджерів туризму істотно нових якостей.

Практичний досвід формування готовності майбутніх менеджерів туризму до інвестиційного проектування виокремлює низку суперечностей між: потребами туристичної галузі у фахівцях, які здатні ефективно здійснювати інвестиційне проектування, і професійним рівнем їхньої готовності до цього виду діяльності; накопиченими теоретичними знаннями й галузевим досвідом інвестування та реальним їхнім використанням у практиці підготовки майбутніх менеджерів туризму до цієї діяльності; вимогами туристичного ринку щодо професійної готовності фахівців до інвестиційного проектування [6, с. 3].

Мета статті – висвітлити зміст та спрямованість варіативної програми «Основи інвестиційного менеджменту» для студентської туристич-

ної освіти педагогічного університету як чинника формування життєвої і професійної самореалізації та подальшого моделювання бізнесових процесів обраного регіону.

Виклад основного матеріалу. Термін «інвестиція» походить від лат. invest, що означає «вкласти». Інвестиції – це вкладення капіталу з метою його подальшого збільшення. Приріст капіталу в результаті його інвестування є компенсацією за ризик втрат від інфляції та неoderжання процентів від банківських вкладень капіталу. Джерелом приросту капіталу й головним мотивом інвестування є одержуваний прибуток. Обидва процеси – вкладання капіталів і одержання прибутку – відбуваються у певному поточному часі, а саме: може бути послідовне вкладання капіталу, а потім одержання прибутку; паралельне вкладання капіталу й одержання прибутку; інтервальне вкладання капіталу, а через деякий час – одержання прибутку.

Викладання дисципліни «Основи інвестиційного менеджменту» за розробленою програмою надає студентам науково-професійних знань з інвестиційного менеджменту як спеціалізованого виду діяльності з урахуванням інтернаціоналізації сучасних знань та навичок із розроблення інвестиційної стратегії підприємств туристичної галузі, аналізу інвестиційної привабливості проєктів, методів оцінки їх ефективності, ризиків, ліквідності, формування інвестиційного портфелю та програм реальних інвестицій підприємств.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи інвестиційного менеджменту» є ознайомлення студентів з відповідними поняттями, категоріями, системами та алгоритмами інвестиційного менеджменту в туризмі, його еволюцію, чинники і рівні розвитку; набуття практичних навичок по оволодінню методичним інструментарієм інвестиційного проектування; здійснення аналізу зарубіжних концепцій та сучасних вітчизняних підходів відносно управління фінансовими інвестиціями; засвоєння різновидів, складових та характеристики інвестиційної діяльності; дослідження підходів до управління інвестиціями на тур підприємстві; розкриття чинників управління інвестиційним розвитком та портфелем фінансових інвестицій підприємства.

У результаті вивчення дисципліни у студентів має сформуватися здатність до самостійної практичної діяльності у різних формах та на різних рівнях інвестиційного менеджменту – економічних, виробничих, фінансових, комерційних, торговельних, маркетингових службах тур підприємств та організацій. Студенти мають усвідомлювати, які виробничі функції їм доведеться виконувати по закінченні навчального закладу, якими вміннями вони мають оволодіти, для успішного виконання завдань в сфері обслуговування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні знати: основні тенденції розвитку інвестиційного менеджменту; сучасні тенденції та особливості національного і світового інвестиційного ринку; нормативно-правові аспекти здійснення інвестиційної діяльності; особливості управління фінансовими інвестиціями; механізм функціонування інвестиційного ринку; специфіку інвестиційних ризиків; методи та інструменти інвестиційного управління туристич-

тичним бізнесом; сутність та основні теоретичні аспекти інвестиційного менеджменту; етапи і завдання управління інвестиційною діяльністю; технології, методи і прийоми інвестиційного менеджменту; джерела інвестиційних можливостей; особливості прийняття рішень в інвестиційному менеджменті; особливості управління інноваційними інвестиціями тур підприємства; методологічні підходи до управління фінансовими інвестиціями тур підприємства; підходи до управління портфелем фінансових інвестицій тур підприємства. Вміти: аналізувати зовнішнє ділове навколишнє середовище; формувати інвестиційну політику організації; розробляти стратегію управління інвестиційним розвитком; планувати інвестиційну діяльність; використовувати форми і методи стимулювання інвестиційної діяльності; управляти процесом реалізації інвестиційного проекту; визначати життєвий цикл проекту; управляти проектними ризиками; оцінювати ефективність інвестиційної діяльності організації; застосовувати систему економічних показників для характеристики інвестиційного процесу на тур підприємстві; управляти портфелем фінансових інвестицій; аналізувати та оцінювати інвестиційну привабливість об'єктів ринку інвестицій; мінімізувати ризики інвестиційного портфелю тур підприємства; використовувати методи та шляхи підвищення ефективності ресурсного потенціалу; характеризувати основні показники інвестиційної діяльності підприємств туристичної галузі; критично оцінювати діючі механізми планування діяльності тур підприємств, інвестиційні ризики та володіти способами запобігання банкрутству.

Професійна компетентність фахівців туристичної сфери, передбачає сукупність компетенцій які можуть бути представлені як професійні (здатність менеджера туризму ефективно розв'язувати певні професійні задачі) так і ключові – інваріантні компетенції, стосовно виду професійної діяльності (аналітична, організаційно-управлінська,

педагогічна, науково-дослідницька діяльність менеджера сфери обслуговування).

Самостійна робота студентів передбачає роботу з такими темами: форми реальних інвестицій та особливості управління ними; бізнес-план інвестиційного проекту; процес прийняття рішення про реалізацію інвестиційного проекту; методи розрахунку економічної ефективності інвестиційного проекту; методичні підходи до прогнозування параметрів економічної ефективності інвестиційного проекту; методи оцінювання ризику інвестиційного проекту та ін.

Приклад індивідуального завдання. Охарактеризувати: національні та іноземні інвестиції. (Література: Редкін О.В. Інвестування: Курс лекцій з основ економічного управління інвестиційною діяльністю і бізнесом: навчальний посібник. – Полтава: ПНТУ, 2007. – 169 с.).

Висновки. Фахівець туризму повинен вміти аналізувати оточуючу дійсність і діяти, опираючись на основні закони та принципи філософії, соціології, етики й естетики, права, екологічну свідомість [7, с. 159]. Менеджерам туризму недостатньо знань та навичок з підготовки, прийняття і реалізації рішень щодо ефективного використання регіональних тур ресурсів у проектній інвестиційній діяльності. Як пропозиція: основою змісту підготовки майбутнього менеджера туризму має бути проектувальна діяльність як така, що дає змогу розкритися їхньому творчому потенціалу і втілитися в конкретному туристичному продукті. Таким чином впровадження розробленої варіативної програми з дисципліни «Основи інвестиційного менеджменту» для студентської туристичної освіти педагогічного університету сприятиме систематичній і динамічній роботі студентів над засвоєнням матеріалу, з використанням модульної технології навчання, впровадженню нових підходів підприємницької освіти, формування життєвої і професійної самореалізації та подальшого моделювання бізнесових процесів обраного регіону країни.

Список літератури:

1. Обозний В.В. Краєзнавчо-туристичне навчання і виховання як підґрунтя формування життєвої і професійної самореалізації учнів. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України» / В.В. Обозний, О.В. Романенко, Н.В. Брюховецька // Збірник наукових праць. – Кропивницький. – Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету, 2017. – С. 203-209.
2. Обозний В.В. Краєзнавство і туризм в Малій академії наук: пошуково-дослідницька робота: навчальний посібник-практикум / В.В. Обозний, Л.О. Недбайло. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2013. – 159 с.
3. Проблеми та перспективи розвитку Науково-навчального центру «Синевир»: Матеріали науково-практичної конференції викладачів і студентів – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2014. – 255 с.
4. Романенко О.В. Практикум наукових досліджень: Туризм: корекційна педагогіка, фізичне виховання: навчальний посібник / О.В. Романенко. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – 401 с.
5. Романенко О.В. Системи гостинності в туризмі: навчальний посібник / О.В. Романенко. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2016. – 321 с.
6. Щербак Л.В. Формування готовності майбутніх менеджерів туризму до реалізації інвестиційних проектів у професійній діяльності: автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Л.В. Щербак. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – 20 с.
7. Романенко О.В. Теоретичні та методичні засади підготовки студентів спеціальності «Туризм» в умовах педагогічного університету / О.В. Романенко // Туризм і краєзнавство: Збірник наукових праць. – Додаток до Гуманітарного вісника ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький: ФОП Лукашевич О.М., 2013. – С. 158-161.

Романенко А.В.

Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова

ОСНОВЫ ИНВЕСТИЦИОННОГО МЕНЕДЖМЕНТА КАК ФАКТОР ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ САМОРЕАЛИЗАЦИИ СТУДЕНТОВ

Аннотация

В статье рассматривается проблема разработки и совершенствования теоретических и научно-практических положений вариативной программы «Основы инвестиционного менеджмента» подготовки бакалавра, области знаний 24 «Сфера обслуживания» специальности 242 «Туризм». Соответственная система подготовки будущих менеджеров туризма должна обеспечивать готовность к разноцелевому инвестиционном проектировании, направленного на появление перспективных видов туристической деятельности.

Ключевые слова: инвестиционный менеджмент, программа, доходность, сотрудничество, проектирование, профессиональная самореализация, моделирование, бизнеспроцессы, студенты.

Romanenko A.V.

National Pedagogical University named after M.P. Drahomanov

BASIS OF INVESTMENT MANAGEMENT AS A FACTOR OF FORMATION OF PROFESSIONAL SELF-REALIZATION OF STUDENTS

Summary

The article deals with the problem of developing and improving the theoretical and scientific and practical support of the variable "Fundamentals of Investment Management" for the preparation of bachelors, the department of knowledge 24 "Sphere of service" specialty 242 "Tourism". At the same time, the system of training future tourism managers was to ensure readiness for multi-purpose investment design, aimed at the emergence of promising activities of our enterprise.

Keywords: investment management, program, profitability, cooperation, design, professional self-realization, modeling, business processes, students.